

Brüssel, 26.2.2020
COM(2020) 71 final

2020/0031 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel Rahvusvaheliste Raudteevedude
Valitsustevahelise Organisatsiooni ohtlike kaupade veo eksperdikomitee 56. istungjärgul
võetav seisukoht rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni liite C teatavate muudatuste
suhtes**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Rahvusvahelise Raudteeveo Valitsustevahelise Organisatsiooni (OTIF) ohtlike kaupade veo eksperdikomitees (edaspidi „RIDi eksperdikomitee“) võetav seisukoht seoses rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (COTIF) C liite lisas olevate tehniliste eeskirjade ja haldusnormide teatavate selliste muudatuste kavandatud vastuvõtmisega, mille kohta kõnealune komitee peab otsuse langetama.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvahelise raudteeveo konventsioon (COTIF)

9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsioon, mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga (edaspidi „COTIF“), on rahvusvaheline leping, mille osalised on nii liit kui ka 26 liikmesriiki (konventsiooniosaliste hulka ei kuulu vaid Küpros ja Malta).

Euroopa Liit ühines COTIFiga nõukogu 16. juuni 2013. aasta otsuse 2011/103/EL¹ alusel. Kõnealuse otsuse III lisas on kehtestatud sisekord, mida nõukogu, liikmesriigid ja komisjon OTIFi menetluste korral peavad järgima. Nõukogu otsuse 2013/103/EL III lisa punktis 3.1 on sätestatud, et kui päevakorrapunkt käsitleb liidu ainupädevusse kuuluvat valdkonda, siis hääletab liidu nimel komisjon.

2.2. Ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskiri (RID)

Vastavalt COTIFi artiklile 7 hõlmab COTIF muu hulgas ka artiklis 6 osutatud liiteid. Nende hulka kuulub ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskiri (RID), mis on esitatud konventsiooni C liites. RIDi kohaldatakse juhul, kui deklaratsioonid ei ole esitatud kooskõlas COTIFi asjakohaste sätetega².

RIDi eesmärk on reguleerida ohtlike kaupade rahvusvahelist vedu raudteel selliste OTIFi liikmesriikide vahel, kes kohaldavad RIDi eeskirju (RIDi osalisriigid)³.

2.3. RIDi eksperdikomitee

RIDi eksperdikomitee on COTIFi artikli 13 lõike 1 punkti d alusel loodud organ. Vastavalt COTIFi artiklile 18 teeb RIDi eksperdikomitee otsuseid konventsiooni muutmise ettepanekute kohta. Eksperdikomitee koosneb OTIFi liikmeks olevate RIDi kohaldavate riikide ja liidu liikmesriikide esindajatest.

¹ Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsus 2013/103/EL Euroopa Liidu ja Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni vahelise lepingu (Euroopa Liidu ühinemise kohta 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (COTIF), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) allakirjutamise ja sõlmimise kohta, ELT L 51, 23.2.2013, lk 1.

² COTIFi artikli 42 lõige 1.

³ OTIFi liikmesriike on praegu 50 ja RIDi osalisriike 45.

2.4. RIDi eksperdikomitee kavandatav akt

RIDi eksperdikomitee kavatseb 27. mail 2020 toimuval 56. istungjärgul vastu võtta mitu RIDi muudatust, mis käsitlevad RIDi lisa kohandamist tehnika ja teaduse arenguga (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on tagada ohtlike kaupade ohutu ja turvaline vedu raudteel, sealhulgas ajakohastada veoks lubatud ohtlike kaupade loetelu, pakendamishuhtlusi, kohaldatavate standardite loetelu ning muid eri mahutite suhtes kehtivaid tehnilisi nõudeid.

Ohtlike kaupade vedu käsitlevaid rahvusvahelisi sätteid koostavad eri rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks OTIF, aga ka ÜRO Euroopa Majanduskomisjon (UNECE) ja mitmesugused Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni spetsialiseeritud organid, näiteks ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) ohtlike kaupade veo alane ekspertide allkomitee. Kuna eeskirjad peavad üksteisega ühilduma, on asjaomase valdkonna organisatsioonide vahel välja töötatud keerukas rahvusvaheline kooskõlastamis- ja ühtlustamissüsteem. Sätteid kohandatakse iga kahe aasta järel.

Nende muudatuste ettevalmistamisel konsulteeriti paljude avaliku ja erasektori ekspertidega. Muudatuste väljatöötamise jooksul toimusid järgmised tehnilised kohtumised.

- Ohtlike kaupade veo alases ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu ekspertide allkomitees:
 - (1) 51. istungjärgul Genfis (3.– 7. juuli 2017);
 - (2) 52. istungjärgul Genfis (27. november – 6. detsember 2017);
 - (3) 53. istungjärgul Genfis (25. juuni – 4. juuli 2018);
 - (4) 54. istungjärgul Genfis (26. november – 4. detsember 2018);
- RIDi eksperdikomitee ja ohtlike kaupade veo küsimuste töörühma UNECE–OTIFI ühiskoosolekul:
 - (1) 2018. aasta sügisel istungjärgul Genfis (17.– 21. september 2018);
 - (2) 2019. aasta kevadisel istungjärgul Bernis (18.–22. märts 2019);
 - (3) 2019. aasta sügisel istungjärgul Genfis (17.– 26. september 2019);
 - (4) ühiskoosoleku järgmine istungjärgu toimub Bernis 16.–20. märtsil 2020;
- RIDi eksperdikomitee alalises töörühmas:
 - (1) 10. istungjärgul Krakówis (21.–23. november 2018);
 - (2) 11. istungjärgul Viinis (25.–29. november 2019).

Kõnealustel koosolekutel analüüsisid ja töötlesid eespool nimetatud eksperdikomiteed konkreetseid muudatusettepanekuid. Enamikul juhtudel toetati soovitatud meetmeid ühehäälselt. Teatavaid ettepanekuid soovitati ekspertide enamuse seisukoha põhjal.

COTIFI artiklis on 38 sätestatud, et artikli 35 paragrahvides 2 ja 4 sätestatud hääleõiguse ja vastuväidete esitamise õiguse kasutamisel on sellistel piirkondlikel majandusintegratsiooniorganisatsioonidel nagu Euroopa Liit nii palju hääli, kui neil on liikmeid, kes on ka organisatsiooni liikmesriigid.

Niipea kui need muudatused on RIDi eksperdikomitees vastu võetud, jõustuvad need vastavalt COTIFI artiklile 35 kõigi konventsiooniosaliste suhtes esimesel päeval pärast kuue kuu möödumist sellest kuust, mille jooksul peasekretär on teatanud neist konventsiooniosalistele. Konventsiooniosaline võib esitada vastuväite nelja kuu jooksul alates

muudatusest teatamise kuupäevast. Kui veerand konventsiooniosalistest on esitanud vastuväiteid, siis muudatus ei jõustu.

Kui konventsiooniosalised ei ole esitanud piisavalt vastuväiteid, peaksid käesoleva ettepaneku kohased muudatused jõustuma 1. jaanuaril 2021 ning muutuma siduvaks liidus ja selle liikmesriikides, moodustades lahutamatu osa liidu õigustikust.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

3.1. Liidu ainupädevus

Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsuse 2013/103/EL I lisa liide sisaldab loetelu liidu õigusaktidest, mille alusel liit on oma pädevust teostanud ning mis kehtisid ELi ja OTIFI vahelise kokkuleppe sõlmimise ajal. Loetellu on kantud ka direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta⁴.

Direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 1 on sätestatud, et RIDi lisa kohaldatakse sellise ohtlike kaupade rahvusvahelise raudteeveo suhtes, mis toimub liikmesriikides või liikmesriikide vahel, välja arvatud need liikmesriigid, kus puudub raudteevõrk. Direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 4, milles käsitletakse kolmandaid riike, on sätestatud, et ohtlike kaupade veoks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel antakse luba juhul, kui vedu vastab ADRI,⁵ RIDi või ADNi⁶ tingimustele, kui lisades ei ole sätestatud teisiti.

Selleks on komisjonil vastavalt direktiivi 2008/68/EÜ artiklile 8 õigus delegeeritud õigusaktiga kohandada direktiivi II lisa jaotist II.1.

3.2. Võetav seisukoht

RIDi muudatused kuuluvad täielikult liidu ainupädevusse, mistõttu on vaja esitada liidu seisukoht.

Nõukogu otsuse eelnõu artiklis 1 on esitatud kavandatavate muudatuste loetelu.

Nagu eespool märgitud, konsulteeriti kõnealuste muudatuste ettevalmistamisel paljude avaliku ja erasektori ekspertidega. Enamikul juhtudel lepidi soovitatud meetmetes kokku ühehäälselt.

Vastavalt nõukogu otsuse 2013/103/EL III lisa punktile 2.4 korraldas ohtlike kaupade veo komitee, mis on loodud direktiivi 2008/68/EÜ alusel, 16. detsembri 2019. aasta koosolekul esialgse arutelu kavandatavate muudatuste üle ning kõik osalejad kiitsid ettepaneku heaks.

Lisaks korraldas komisjon ELi koordineerimiskoosolekuid nende muudatuste üle peetavate läbirääkimiste kõigis etappides.

Tehnika arengut arvesse võttes peetakse kavandatavaid muudatusi asjakohaseks ohtlike kaupade ohutuks kulutõhusaks veoks ja seetõttu võib neid toetada.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta, ELT L 260, 30.9.2008, lk 13.

⁵ Ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe, sõlmitud 30. septembril 1957 Genfis.

⁶ Ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveetranspordi Euroopa kokkulepe, sõlmitud 26. mail 2000 Genfis.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁷.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil

Akt, mille RIDi eksperdikomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel liidu jaoks siduv vastavalt RIDi artiklile 6, mille kohaselt on muudetav lisa määruse lahutamatu osa.

Lisaks kohaldatakse RIDi lisa vastavalt direktiivi 2008/68/EÜ artiklile 1 sellise ohtlike kaupade rahvusvahelise raudteeveo suhtes, mis toimub liikmesriikides või liikmesriikide vahel, välja arvatud need liikmesriigid, kus puudub raudteevõrk. Direktiivi 2008/68/EÜ artiklis 4, milles käsitletakse kolmandaid riike, on sätestatud, et ohtlike kaupade veoks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel antakse luba juhul, kui vedu vastab ADRi, RIDi või ADNi tingimustele, kui lisades ei ole sätestatud teisiti.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Otsuse põhieesmärk ja sisu on seotud ohtlike kaupade raudteeveoga.

Seega on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 91.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 91 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna RIDi eksperdikomitee otsusega muudetakse RIDi lisa, on asjakohane avaldada kohtumise tulemusi käsitlev teave pärast otsuse vastuvõtmist Euroopa Liidu Teatajas.

⁷ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni ohtlike kaupade veo eksperdikomitee 56. istungjärgul võetav seisukoht rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni liite C teatavate muudatuste suhtes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit ühines 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (edaspidi „COTIF“), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga, lähtudes nõukogu otsusest 2013/103/EL¹.
- (2) COTIFI osalised on kõik liikmesriigid, välja arvatud Küpros ja Malta.
- (3) Vastavalt COTIFI artiklile 6 reguleeritakse rahvusvahelist raudteeliiklust ja raudteematerjalile rahvusvahelises liikluses kasutamiseks loa andmist eeskirjadega, mis on loetletud selles artiklis, eelkõige ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskirjas (RID), mis moodustab konventsiooni C liite.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/68/EÜ² on sätestatud nõuded ohtlike kaupade maantee-, raudtee- ja siseveevedudeks liikmesriikide piires või liikmesriikide vahel, viidates RIDile.
- (5) Vastavalt COTIFI artikli 13 lõike 1 punktile d võib Rahvusvahelise Raudteeveo Organisatsiooni (OTIF) ohtlike kaupade veo eksperdikomitee (RIDi eksperdikomitee) vastu võtta RIDi lisa muudatusi.
- (6) RIDi eksperdikomiteel on kavas 27. mail 2020 toimuval 56. istungjärgul vastu võtta muudatused, et kohandada RIDi teaduse ja tehnika arenguga.
- (7) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel RIDi eksperdikomitees võetav seisukoht, kuna RIDi muudatused on liidu jaoks siduvad.
- (8) Kavandatavad muudatused on seotud tehniliste standarditega ja nende eesmärk on tagada ohtlike kaupade ohutu ja tõhus vedu, võttes samal ajal arvesse teaduse ja tehnika arengut selles sektoris ning selliste uute ainete ja toodete väljatöötamist, mis võivad vedamise ajal endast ohtu kujutada.

¹ Nõukogu 16. juuni 2011. aasta otsus 2013/103/EL Euroopa Liidu ja Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni vahelise lepingu (Euroopa Liidu ühinemise kohta 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga (COTIF), mida on muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) allakirjutamise ja sõlmimise kohta, ELT L 51, 23.2.2013, lk 1.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta, ELT L 260, 30.9.2008, lk 13.

- (9) Tehnika arengut silmas pidades peetakse kavandatavaid muudatusi asjakohaseks, et tagada ohtlike kaupade ohutu kulutõhus vedu, ja seetõttu võib neid toetada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (muudetud 3. juuni 1999. aasta Vilniuse protokolliga) raames Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni (OTIF) ohtlike kaupade veo eksperdikomitee (RIDi eksperdikomitee) 56. istungjärgul võetav seisukoht on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Lisas osutatud dokumentidesse tehtavates väiksemates muudatustes võivad liidu esindajad RIDi eksperdikomitees kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

RIDi eksperdikomisjoni otsused avaldatakse pärast vastuvõtmist Euroopa Liidu Teatajas, märkides ära nende jõustumise kuupäeva.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*